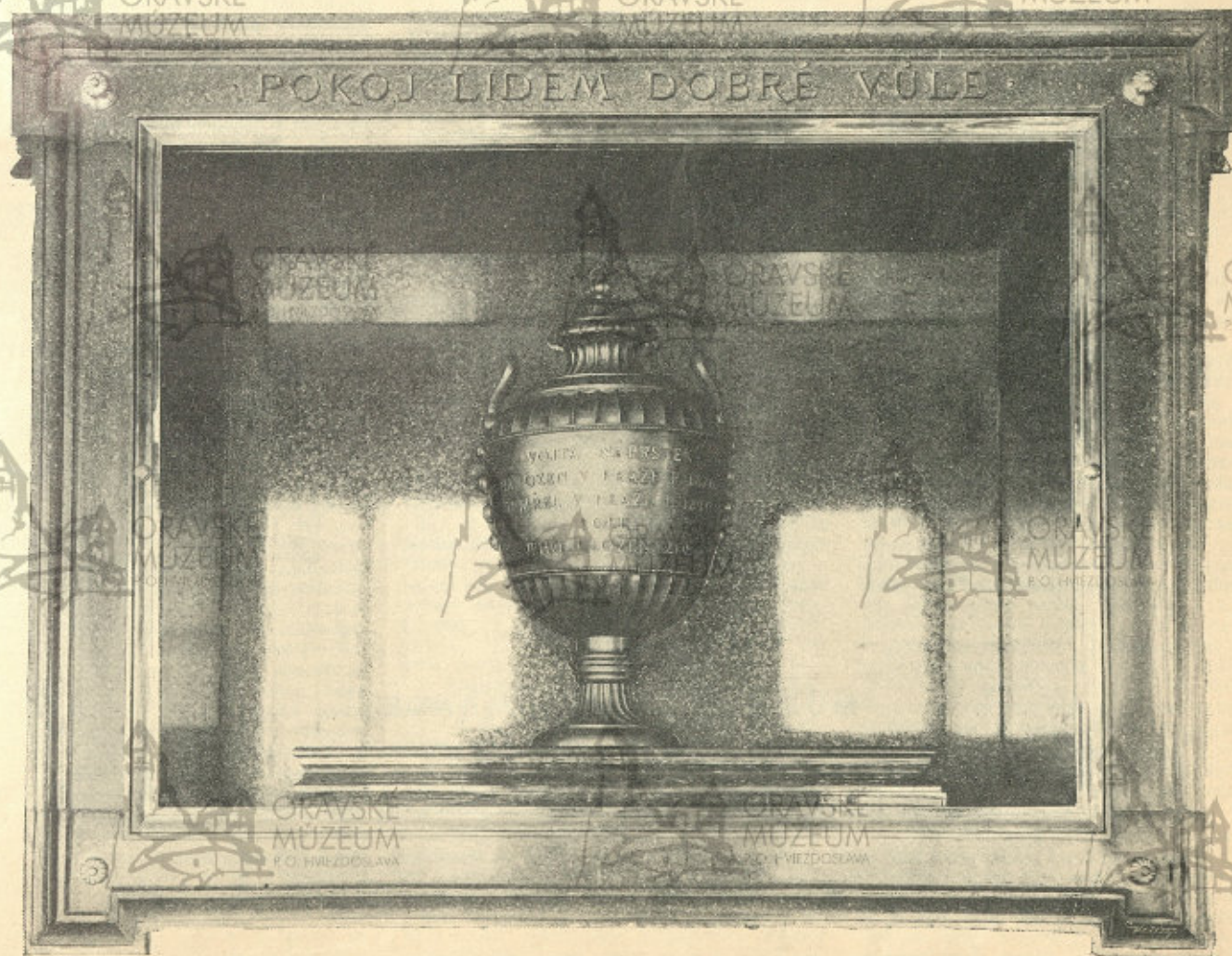

Ročník XXIX

V Praze, 14. června 1895

Číslo 31 (1460)

Urna s popelem Vošty Náprstka v Českém Průmyslovém Museu v Praze.

(Dle fotografie Jana Mulače v Praze.)

Joannes Marcus Marci, český Galileo Galilei.

(K třistaleté památce jeho narození.)

V kulturních dějinách lidstva představuje celé století XVI. i XVII. dobu válečnou, v níž duch lidský překonával vítěznými útoky klamivý názor světa starověký a budoval trvalými úspěchy střízlivý názor světa novověký. Napřed zjednávala si platnost představa o kulatosti naší země přesvědčivým jejím obeplutím Magellanem; pak razila si dráhu nauka o zemském oběhu heliocentrickém přesným výkladem Koperníkovým; a postupem dalším nahrazena odvážná autorita Aristotela přírodovědeckým zákonodárstvím, založeným na výsledcích účelného pozorování a experimentování.

Poznáni nové hvězdy Tychonovy (1572) na obloze prý neproměnné, uzákonění planetárních pohybů Keplerem (1609), fyzikální výzkumy Galileiho, Marci Marci, Wallise, Hugenia, Römera a j., zakončené tak slavně Newtonem (1686), to nepetržitě řetěz vítězství vědeckých v oboru osvětlovém, představující pevný základ nového názoru světa, zbudovaného na troskách starověkých!

Ze mnoha práce jako hmotné tak duševní bylo k tomu zapotřebí, aby se provedl obrat takový v základním pojetí vnějšího světa, jest zároveň dokladem, že vede setrvačností hmoty jeví se nemenší měrou i setrvačností ducha, an tím pevněji se přidržuje svých představ, čím déle v nich žil. A že na tomto triumfálním postupu přírodovědeckém podstatně se účastní i náš kraj Jan Marek, dle tehdejšího zvyku latinsky »Marcus Marci« zvaný, jest pro náš národ zjevem tím potěšitelnějším, čím byla příslušná doba pobělohorská pro nás smutnější.

Zaslouhuje tedy jmenovaný výtečník, aby byl všeobecně slaven jako jeden z vynikajících heroů dvadecetiletého století XVII. a jako poslední z epigonů slavné doby rudolfínské u nás; i plněmu tedy povinnost nejen vlasteneckou, nýbrž i vzděláneckou, upozorníme-li tímto krátkým článkem na současný 13. červen, na nějž připadá třistaletá památka jeho narození.

Nynější číslo 111 českého tehdejší Landškrouta jest dím, v němž spatřil 13. června 1593 velebuh tento světlo světa; záhy však odtud přestěhoval se s rodiči svými do blízké Litomyšle, kdež počátkem stol. XVII. stal se otec jeho purkrabím. Zde navštěvoval poprvé školu, ač byl velmi slabého zdraví a hlavně na výbornou paměť svou vše zakládal. R. 1610 byl mezi syntaxisty slavného tehdejšího kolegia jezuitského v Jindřichově Hradci, z něhož tolik výtečníků XVII. století vyšlo — jmenujeme tu Leopolda hraběte Koloniče, napotomního primase uherského Bartoloměje Trillasu, napotomního rektora university vídeňské Arnošta hraběte Harracha, napotomního arcibiskupa pražského, a Františka

Rakoczyho, známého z uherských dějin obecně. R. 1612 odbyv si zde rhetoriku odebral se náš Marcus Marci do Olomouce na studia theologická, doporučen tam byv od svých učitelů jindřichohradeckých co nejvůleji. Ale oční neduh, který ho zde neopouštěl, svedl jej s dráhy theologické na obor lékařský, jemuž se pak věnoval s plným úsilím svého vynikajícího ducha, hmotně jsa podporován španělským hrabětem Zdenkem z Lobkovic, r. 1624 do kněžského stavu povýšeným. Vedle toho pěstoval pak na pražské universitě velmi pitně i studium cizích jazyků, tak že se dobře vyznal ve francouzštině, v španělštině, pak v arabštině a hebrejštině. V 30. roce věku svého stal se, dříve byv na magistra »Artium et Philosophiae« povýšen, konečně doktorem lékařství, načež již r. 1626 jmenován fysikem království českého, brzy po té pak napřed extraordinariem a r. 1630 ordinariem pražské fakulty medicínské, tehdež ostatně velmi charitně obsazené.

V obojíh tomto svém postavení veřejném získal si M. Marci nevšedních zásluh, tak že záhy stal se důležitým strážcem zdravotnictví českého a xlyupným zástupcem university Karlovy, zvláště při tehdejších tuhých vyjednáváníh stran jejího spojení s jezuitským kolegiem u sv. Klimenta, kteréž konečně vedlo k spojení obou dne 23. února 1654, při čemž zaveden název »Carolo-Ferdinandea«.

Roku 1647 byl již »professor primarius« jakož i »ordinarius« na lékařské fakultě, vedle toho »physicus senior« království českého a konečně »S. C. M. medicus cubicularis«, tělesným lékařem zvolen byv od císaře Ferdinanda III. Vyznamenav se pak r. 1648 při vpádu švédském při Bráněh Starého Města obdržel titul císařského rady a byl pro tyto své zásluhy dne 10. října 1654 jmenován »comes palatinus« a 19. téhož měsíce a roku do stavu vladýckého a zemanského povýšen, při čemž dovoleno, »aby se též Jan Marek Marci s dedici svými... z Kronlandu psáti mohl«, jak se český právní příslušné císařské listině z Ebersdorfu dalo. R. 1658 jmenován tělesným lékařem císaře Leopolda I., tak že Balbin s chlubou oprávněnou poznamenal v katalogu kolegia jindřichohradeckého, když tam byl professorem, u jména Markova »duorum imperatorum medicus cubicularis«.

Posledního vyznamenání dožil 15. ledna 1662, když byl na spojení universitě zvolen rektorem a 2 léta později po osmém děkanem lékařské fakulty, kterýžto úřad s nemalým namáháním spojený velmi svědomitě zastával, ač v 70. roce svého věku se nacházející byl dosti vetší, tak že bylo nutno v přednáškách jej nahraditi silou mladší, extraordinariem Zeiderem.

Když konečně k obecně tělu slabosti přidružil se osud Galileiho, totiž oslepnutí, uchýlil se do klidného lána téhož řádu, jemuž se s počátku hodlal věnovati a ukončil zde 10. dubna r. 1667 činný i zásluh plný život svůj, vlasti, vědě i trpícímu lidstvu věnovaný, jsa oplá-

káván dvěma syny a dvěma dcerami, a bluboce zelen přítelem a čístelem svým Jakubem Dobřenským »de Nigro Ponte« (z Černého Mostu), kterýž jeho podobiznu pro lékařskou fakultu dal zhotoviti — nyní zdobí zasedací síň německé fakulty, — při čemž jej i čestně jmenoval »Christianum Lucilem, Boëmum Platonem, Pragensem Hypocratem« — mohl přidati ještě »Lundscronensem Archimedeum«, aby vyčerpáhlavní směry jeho vynikající činnosti.

Vedle by nás příliš daleko, kdybychom zde chtěli vyčísti všechny vědecké zásluhy našeho Marci Marci z Kronlandu; stalet se tak na místě jiném,* tak že tu vytkneme jen momenty, na nichž se zakládá čestný titul svrchu položený »český Galileo Galilei«.

Především vytknouti sluší, že již r. 1639, tedy 30 let dříve nežli Wren, vyložil zákony rázu pružných koulí jakož i zjevů na nich se zakládajících, a že v téže spise »de proportionibus motus« něh užívati kyvadla k měření krátkých dob časových. Též o skladu a rozkladu sil a pohybu měl správné pojmy.

V optice předešel slavného Newtona o celých 18 let objevem rozptylu bílé disperse světla, jakož ve spise »Thaumantias« vřelce mnoho zajímavých zjevů optických vypsati a vyložiti. V astronomii snažil se stanovení zeměpisné délky, tehdež ještě velmi málo přesné, novými obraty zdokonaliti a tím playbě námorské prospěti, o čemž vydal r. 1650 spis »De longitudine«, králi španělskému Filipu III. věnovaný.

V geometrii zejména s kruhem mnoho se zabýval, známou poučku o tětvách vytkl a kvadraturu kruhu s obloukem pěstoval, což tehdež mnoho slávy mu zjednálo, ale trvale zásluhy neposkytl, jakož spis »Labyrinthus« z r. 1654 dosvědčuje.

O filosofii platí též poznámka. Obsáhlý spis roku 1662 vydaný s názvem »Philosophia Vetus Restituta«, byv svého času vynášen, není dnes než v dějinách filosofie známý.

Že v lékařství složil několik spisů, budíž jen ke konci ještě připomenuto a poukázáno k tomu, že jednak theorie, jednak praxe jimi měla býti povznesena, při čemž arci nezůstal prost některých názorů starých, k tajemným silám nadpřirozeným se táhnoucích.

Jak prof. Mach v klassickém spise svém o mechanice historicky jedním poznámek, byl Marcus Marci podivuhodným mužem, jehož spisy dosud zasluhuji, aby se pímě v nich bádalo se zřetelem k dějinám fysiky. Pro nás pak zůstane vynikajícím zástupcem v oboru exaktních věd v dobách nanejvýš trudných v ohledu každém; osvěcovali trosky pobělohorské vědeckým duchem svým zářivým ve tmách třicetiletou válkou zpřisobených.

Dr. F. J. Študnicka.

* V slavnostní přednášce o ročním shromáždění Kř. české společnosti nauk dne 31. ledna 1894 přednesl a při výročí právě vytištěné, a již hlavní věci český loakovaný ve sbíre z pozemské přírody r. 1893 uveřejněné. Viz též Smolík »Jan Marek Marci a jeho spisy«, 1871.

MUZIKANTSKÁ ROMANCE.

Planou v zámku všecka okna, sály uvnitř plny víru, sjele se tam hojně panstva, kněžen, hrabat, kavalírů; vzduch syt vůně, vlny smíchu o bílé se láskou sloupů, když tu náhle starý sluha z domácímu pánu vstoupil

»Šumati tu, pane hrabě, prosí, aby zahrál smělí, říkájí, že dobře hrají, třeba jsou tak osušení, vede je žil bílý, slepý, jeden z nich je dítě skorem, a ten hraje nejlip ze všech, povídá se celým sborem.«

Nedofekl. »Šumati tu!« letělo již celým sálem.
»Hudbu! Hudbu! Jen ať vejdou! Spokojení jsme i s málem.«
A pět hudců v sál již vcházi, první slepec, vlasý šedé, se zimou jak Máj by krácel, švarný hoch jej přes práh vede.

Naladili. A již se strun vzletná píseň vyletěla, jakoby to k samým hvězdám tihla duše mladá, smělá, věří v lásky, sny a stěší, v jistý dostup dálné mety, kde již pro ni rájské vůně nesmrtelné pač květy.

Však ta píseň slábá, slábá, jak když duše na té pouťi amdlévá již — teď jak vykřikl — to se se své vše hroudi, pudá ve prach... jako v dlaně když se tlačí těžké tělo, v strunách slepce zimním větrem bolestně to zaúpelo.

Ale zatím housle hochu v tiché plně melodii jak když v srdce bolem těžké nebes mír a pokoj líjí, a pak zmliklo kulem všecko, jen ty housle jeho zněly, jedna radost, jeany zvonky, jakby sluncem svět plál celý.

Jakby tam, kde sláby padl, v mrákotách a muce hyna,
se silnějším křídlem bítým vznášela se duše jiná,
jakby strhla nesmrtelné slávy sobě jabka zralá,
jakby šťastím vyvolených u hvězd kdesi zajasala ...

V sále ticho. Páni, dámy zaražení, bledých líč.
Však teď zazněl potlesk hlučný, vrtlavý, hřimějící,
všecko vstává, šepce, volá, oči všech se jiskří, plnou.
Ale hrabě vstal a slepec odvětl si trochu stranou.

«V tom tvém hochu, starý brachu, vězí dnes už kousek mistra,
— Což pak Benda! muzikant je, dobrý hoch a hlava bystrá!
«Vš co, starče — nechám si ho, dám ho cvičit — na své slovo!
Pro toho přec není bládné živobytí šumařovo.»

Bolestí se velkou stáhly šedivého žida rysy:
«Pane, Benda dětskou láskou na mně a mých houslích visí ...
«Nebud' bláznem, nechci zmar tvůj,» s ledovým děl hrabě klidem —
«rozumíš přec svému zisku — k čemu bys byl, starče, židem.»

S úsměvem stisk' starci ruku: «Nuže tedy, dojednáno!
S druhý svými, starý brachu, na pouť dej se časné ráno,
hochu spijem, než se vzbudí s číři plnou ku vrcholi,
budete vy družič dárno za horami kdes a doly!»

Vykřiknout chtě' starý slepec sevěřlo mu cosi ústa,
za hrabětem chvil se dáti — kolem něho tma jen hustá,
a pak cítil chvějící se, v tváři jako na smrt zbledlý,
ze sálu jak někam dolů po schodech jej k loži vedli ...

Ještě sem tam hvězdy plály v ranní chlad a mhlavě šero,
ze zámku když vyšlo tise na pouť další hudeč čtvero:
slepý Löbl, druhem veden, jako když se bezduch vláčí,
časem mu to ústy škube jako v lítosti a pláči.

Rozkvět.

Román. Napsal Fr. Xav. Seoboda.

(Pokračování)

Novák šel za Annou volně, roze-
pnul si kabát a smekane klé-
boun, neboť byl odpoledním vě-
drem všecek přemožen. Sousedé
a dvě schůtá selky s hedvábnými
šátky na hlavách povstá-
vali a manžely Novákovy veselé vítali. Anna
přisedla k oněm ženám (jedna z nich v té
chvilí ohmatla mezi prsty žluté hedvábní jejich
šatův) a zapovídala se s nimi o dětech. Anto-
nín připojil se k mužům a ode všech se musel
napít.

Rozmrzení jeho i Annino znenáhla vymí-
zelo, a popíjejíce pivo zveselili se jako ostatní,
vyprávěli a srdečně se smáli. Ruch na zahra-
dách se zvyšoval, lidé okoloň dleli i havíři pře-
cházeli, navštěvovali se, připíjeli si, a čím rych-
leji dne ubývalo, tím bylo veselí. Jiz přišel
i kaplan, Vlášek (odsouživ v Mněšku poženání)
a nějak rozehrát z neznámé příčiny, vyprávěl
u stolu mněšeckých panů cosi tak směšného,
že se všichni hlasitě rozchechtali. Spatřiv No-
váka přišel k němu a popíjejíce rozehtávali
se s ostatními u stolu sedícími sousedy. Když
pak vnitřní oheň jejich přemohl všechny ohledy,
ostých a i jakousi domněle strojenou vázností,
jali se oba z nenadání zpívat národní písně.
Silné hlasy jejich rozletěly se překvapivě za-
hradami, vlnily se teplym vzduchem a zapá-
dávaly mezi okolní borové lesy. Všecka spo-
lečnost ztichla. Po duších mněšeckých panů
rozlila se stísněnost a ředitel Štěpánek s ne-
volí poznamenal, taková věc ze nenáležel do
lesů. Blazíček chtěl vše zamluviti a stavěl se,
jakoby ani zpěv neslyšel, ale nebylo možná
osamotnit neb utlumiti tam z té strany se
provalující nadšení. «Ten Novák je nestyda,
pomyslí si s nevolí a ptal se své ženy, kdy
asi půjdou domů. A tak zabáva této spo-
lečnosti se přerušila, neboť někteří naslouchali a
jiní se hořili. Zpěv se množil, strhoval nové

a nové hlasy, a Novák, zpívaje rozjařeně, zřejmě
pocítoval, že způsobuje onem opatrným pánům
nepříjemné chvíle. Kdyžli začali známější
písně, zpívali s nimi všichni kolem nich shluk-
nutí muži, a tak samotou zdejší zahlaholil do-
máci zpěv takovou moci, jak se tu snad nikdy
neozval. Tou chvílí pak, jak se silný zpěv ten
rozepjal po tichých, nedělním kouzlem, prava-
tých lesích, vypálil Kalina na Kalvárii dvanácte-
ran z hmoždirů, domnívaje se, že nadešla
k tomu vhodná chvíle. Starosta zrudl. «Chlap-
pitomá, taky neví, co má dělat!» Nadšení se
oslavnými ranami ještě mocněji rozpoutalo,
všechn lid skupil se kolem stolů, kde stál
Novák s Vláškem, a jakoby nebylo nic jiného
možná, nebo jakoby si muži zde v ohromné
spoustě natlačení řekli, začali všichni s veške-
rou vášní a nadšením zpívat. Kde domov
můj? Ředitel Štěpánek se rozpačitě obracel,
načechravaje si sedivou hromadu svých vlasů.
«Ne, ne... tohle... aby tak pan baron...
A ten křik v lesích... ne, ne... kvapně
mluvil!»

Četel Malina, později to Rehof i sládek
Kučera odesli mezi zpívající; ba i pan farář
popošel od stolu a naslouchal silnému onomu
zpěvu, tak dojemně působivému. Světlo očí
jeho povlhlý a zadívaly se mezi trávy.

Štěpánek všecek rozmrzelý nahnul se k Bla-
žíčkovi.

«Tohle nemůže být! Vy, pane starosto,
musíte zakázat takové hulákání!»

Blazíček se pomáten rozhlédl po ohrom-
ném, rozhrámaném davu lidu na druhé zahradě
a obrátil modré, chlácholivé oči na ředitele.

«No — pane řediteli... (zašeptal) — vždyť
vidíte, že je všechno na mol. Já myslím, že se
už stalo a že se nemůže už nic podnikat. Ne-
raďte se hořit, já vím... ráčíte mít pravdu!»
(«Pro Pánaboha!» pomyslí si s úzkostí, «to
bych si dal, abych něco zakazoval!») Položil
méce ředitelovi na záda ruku a hladil jej.
Štěpánek však zlostně pohazoval hlavou a na-
trásl silná ramena, pozoruje, že všichni se
již odtud vzdálili a že všichni zpívající lid roz-
hořen jest neznámými tužbami. «Aha! za-

Táhnou ke vsi, k městu, zámekům dnes jak zítřka, jako loni,
ale starý Löbl stále víc a více hlavu kloní.

«Po Bendovi se ti stýská!» příčinu kdos hádá pravou,
slepec však jen beze slova kroutí svojí bílou hlavou.

Pátý den se v západ klonil, zavoněly chladem luhy,
Pod strom sedl slepý huslař, znaven cestou, mezi druhy.
Náhle kdos mu sevřel ruku, slepec sebou škubnul trochu.
«Bendo, Bendo, zlatý chlapče, jsi to vsaku ty, můj hochu?»

«Já to, strýče, na mou milou, už mám dost té panské pýchy,
jako hrob se zdá mi zámek neradostrý, chmurný, tichý,
to je s vámi jinak živo! Tam mi houstle pěkně nezní,
dnes jsem přechnul, ať se shání starý hrabě po svém vězni.»

«Pojďme tedy!» řekl Löbl, dal mu dlaň, však jak se chvěla!
Chmura těžká, pět dní stará, nesešla mu dosud s čela.
«Co pak, mistře, vy tak smuten?» cestou ptá se mladý Benda.
Stařec mlčí, jenom vzdychne, housle z ruky v přendá ...

Noe je. Spí už všichni hudci. «Bendo, slyšíš?» — Strýče, slyším! —
«Nu, tak spí už, spí můj hochu!» řekl slepec hlasem tišším.
Ze mzik zase! «Bendo!» — Strýče! — «Cerv mi, Bendo, v daši modal,
odpusť, hochu, hrůzné duši — já tě tam v tom zámku — prodal»

Nesím ani, jak se stálo, síla má i paměť slábá,
sladká slova, měšec v rukou, padl jsem jak v síť dčbla;
vím, že, hochu, moje zpověď dobré tvoje srdce raní,
však já trpěl a těch peněz ještě jsem se netknul ani!»

«Bravo, mistře!» vzkřikl v smíchu mladý Benda s jasnou tváří,
«prodal jste mě, strýče, prodal jako u nás holubáři,
prodejte mě ještě stokrát, můžete se směle smát,
ve veselé hejno svoje holub se vám jistě vrátí!»

Ant. Klášterský.

šeptal řediteli. «to je ten Novák, co tehda jel
s čisovskými sedláky se dřívím mimo nás!»

Po chvíli odesel starosta i ředitel se svými
paními domů, aniž je kdo pozoroval.

Havíři sestupovali až k večeru se Skalky,
zpívající tytéž písně, které již nahore zapěli,
a když prošli Mněskem a když zmizel dlouhý
průvod jejich v lesích u Malé Svate Hory, za-
šera jiz, zaletoval sem chorální jejich hlas tak
divně, tak večerně sladce a dojemně, jako ze
sna a jako z neznáma.

Mněšský lid vrátil se domů s Antonínem
Novákem, kterýž vzdálenému zpěvu naslouchal.

XII

V září nastal mezi dětmi Novákovými ne-
bývalý ruch. «Márinka a Jeník odjedou v ne-
dělí s tatínkem do Prahy na školy,» rozneslo
se po veskeré zvěsti, a zpráva ta zajímala
všechny děti takovou měrou, že o nicem jiném
již nemluví. V sobotu přišla a Kytina Ba-
bička Toušková, stařena vysoká a přímá dosud,
aby se se svými vnuky rozloučila («Kdo ví,
urídím-li je potom ještě?») a aby jim něco
k ponaučení pověděla. (Ona nade vše cenila
své zkušenosti.) Přinesla v uzlíčku malé, má-
slové, lesklé predličky, vstoupila do dveří se
třeslavým polo smíchem a polo pozdravením,
pohlédla se skelnýma, ale ne již chladnýma,
leč snadno usazenýma očima po veliké světnici
a vidouc, jak se k ní rozeběhly všechny děti,
div že se neporazily, posílala a potřásala sně-
dou, šedým vlasem pokrytou hlavou.

«Moje děti, moje děti!» zavolala a shýbaje
se přijímala ode všech polibení. Co si jí z každé
té mladé tvářičky lahodně na schůncích rtech
zavonělo a zasládo, že mimoděk každé to dítě
ještě jednou políbila. Podělila je predličky a
dětí se brzy rozutekly. Jen Anička a malá
Pepička, když usedla, držely se jí za kolena
a vytvářely se dívaly na bezzubá její ústa. Anna
brzy přišla odkudsi ze stodoly (všecka poprá-
šená) a rozhovořila se s matkou pološeptem
o mnohých domácích starostech. Toušková

Připravení zakladních k

Karton prof. FRANT. ŽENÍŠKA k frize první hlavní

pohlížela na dceru soustrastně a brzy pohladila po černých vláskách Aničku, brzy po střibných kučerách Pepičku. Antonín byl na Dobříši a Anna ho očekávala domů až k deváté hodině.

«Má toho ten člověk taky na sebe dost,» řekla Toušková.

«Ba dost,» podotkla Anna a šedivé oči její mimoděk bloudily za dětmi.

«A ty taky... s těmi dětmi...» (pokývla hlavou a ohlédla se po Josefovi, který se příkradl z pokoje s novými houslemi). «Ukaž, Josíčku, co to máš? Ukaž! Jeje! Jeje! Jeje!»

Hoch držel v jedné ruce housle a v druhé smyčec s bílými, četnými žíněmi, ani se nehýbaje.

«Co to máš?» znova se ptala babička.

«Housle,» odpověděl hoch a pozvedl modravé oči na matku.

«Tak si je zas schovej,» řekla Toušková, ale byla již k Anně obrácena. «A taky si někdy pohov. Neber si všechno na sebe, když se vám dobře vede.» (Tu umkla a na chvíli se zamyslela.) «A máš-li pak už všechno těm dětem připraveno?»

«Už všechno; včera jsme seděly s Běton do dvanácti hodin a šily Honzičkovi kalhotky — má dvanáctery. I košíky má nové.»

Babička se usmívala a se zalíbením pohleděla po světnici. Anna povstala, zašla do zadní malé světničky a převlékla se. Do světnice ze dvora vstoupila služka a chůva tří odrostlých posledních dětí, jednooká Běta, asi třicetiletá, bledá, s černými vlasy, s rukama bílými, pod jejichž průsvitnou kůží a tenounkou, třeslavou vrstvou svalů znáti bylo kosti, a spatříc babičku, chvátala ji polibiti ruku. Když pak se Anna vrátila, vybidla matku do druhého pokoje, poněvadž prý Běta umeje světnici.

«To je tady všechno hezké,» řekla Toušková obdivným hlasem, tře a volně sprásknuvši ruce, když vstoupily do malovaného pokoje. V té chvíli zahlučky děti ve světnici, shrnuvše se kolem Běty. «A kdy budeme dvůr zametat?» volaly. Běta se současně smála a zlobila, když napomínala hochy («Vždyť mě roztrháte! Počkejte, Jeničku, je to řeknu! — Ale, Toničku!», kteří se jí navěsili na ruce a sukne. «Až umeju světnici, potom zameteme dvůr. Teď ještě přijede Josef s jetelem a Vašek z Prahy — zas by nám dvůr zamazali! Já si pospším a vy se zatím po dvoře proběhnete! Děti se s hlukem vyhrnuly na dvůr.

«To je drůbez!» řekla Anna matce, kteráž usedla na pohovku s černým voskovaným po-

vlakem, a se smíchem staroby naslouchala každému hnutí dětí ve světnici.

«I, Dože!» zvolala radostně.

«A tak těm dvěma teď nastane starost! Jenik se už nemůže dočkat, ale Měrinka je přece trochu smutná!» řekla Anna a jala se plést pančošku.

«Jen aby se brzy německy naučily, to je hlavní!»

«Ale — darmo mluvit! To já taky říkám! Antonín však nechce ani slyšet.»

«Já nevím — já nevím — ten člověk chce všechno hlavou prorazit! Ale když přeci —»

«Však jsem se namluvila nadarmo! Hnedle mi vyhuboval! On prý taky neuměl a neztratil

se! A než prý děti dorostou, dávno němeina nebude potřebná!»

Babička se zasmála, aby označila poselost Antonínových názorů.

«Německy se nebudou učit,» pravila Anna, «ale musela jsem mlčet, když jsem aspoň prosadila, že taky Měrinku dá do Prahy. Nechtěl! Jen chlapce! (Poněkud se rozohnila.) Ženská prý nepotřebuje učení. At prý jen dovede dobře hospodřit a muže poslouchat!»

«To máš tak — mužskej k mužskému —»

«Ale já mám všechny děti stejně ráda!»

«Holka už taky musí něco umět... nebude si přece brát sedláka!»

«Však proto!»

Seknice v gruntě Horackém na M

(Dle fotografií X. A